

afdeling
Maatschappelijk beleid

telefoon
14-0182

gouda
11 februari 2025

dossiernummer
8937

onderwerp
Actualisatie Regiovisie jeugd en Wmo

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten:

1. Gedurende de periode tot vaststellen van een nieuwe Regiovisie, uiterlijk begin 2028, de huidige Regiovisie 'Samen scherper aan de wind' als richtinggevend kader door te laten lopen;
2. Het bestuur van de GR JW te verzoeken de evaluatie van de huidige Regiovisie uit te voeren, en de evaluatie samen met een voorstel voor het vervolg eind 2025 aan de raad voor te leggen.

Toelichting

In het najaar van 2021 heeft de raad de Regiovisie "Samen scherper aan de wind" vastgesteld met als einddatum eind 2024. Deze Regiovisie bevat uitgangspunten voor het regionale beleid op het gebied van inkoop, beschrijft de opgaven die in de toekomst op de regio af komen, de taken op het gebied van maatwerk jeugd en Wmo en de taakverdeling lokaal en regionaal en de regionale samenwerking. Inmiddels zijn delen van deze visie via raadsbesluiten uitgewerkt en vervangen. Zo zijn het kaderdocument Inkoop (december 2023) en de GR Jeugd en Wmo vastgesteld (oktober 2024). Op grond van artikel 4 lid 5 van de GR Jeugd en Wmo heeft het bestuur van de GR JW het voorbereiden, ondersteunen en in co-creatie opstellen van (boven)regionale visie(s) als taak.

Met dit voorstel wordt het proces om de Regiovisie te actualiseren gestart en voorgesteld om tot die tijd de werking van de visie – samen met de raadsbesluiten over het inkoopkader en de GR JW – te verlengen.

Beoogd resultaat

Een zorgvuldig proces voor de actualisatie van de Regiovisie Jeugd en Wmo

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

De regio-gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas werken al sinds 2013 intensief samen op het gebied van de Jeugdzorg en Wmo. Met ingang van 1 januari 2025 werken zij samen via de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd en Wmo (GR JW). De GR JW werkt binnen de inhoudelijke kaders) van de Regiovisie.

De Regiovisie "Samen scherper aan de wind" is opgesteld in het najaar van 2021. Bij het vaststellen van deze visie is aangegeven dat deze een looptijd heeft tot eind 2024. De afgelopen periode heeft de focus vooral gelegen op het opstellen van de nieuwe kaders voor en de implementatie van de inkoop en het vormgeven van de Gemeenschappelijke regeling. Tegelijkertijd is geconstateerd dat de Regiovisie als richtinggevend kader nog valide is en voldoende richting geeft om in ieder geval in 2025-2026 verder te kunnen. Om die reden is nog niet eerder een nieuwe Regiovisie ontwikkeld.

De nieuwe organisatie GR JW wil graag aan de slag met het proces om te komen tot een nieuwe Regiovisie – en is zich bewust van het feit dat het tijd vraagt om gezamenlijk (ambtelijk, bestuurlijk, aanbieders, maatschappelijke partners, cliënten) een nieuwe koers te ontwikkelen voor de lange termijn.

Het proces is daarbij net zo waardevol als het uiteindelijke document. Om een zorgvuldig proces te doorlopen stelt de GR JW daarom voor om niet direct te starten met de actualisatie, maar eerst een evaluatie te doorlopen.

2 Argumenten

2.1.1 Op hoofdlijnen zijn de uitgangspunten van de visie nog relevant

Als richtinggevend kader is de visie nog actueel en geeft het voldoende richting om in ieder geval in 2025-2026 verder te kunnen. Uiteraard is op tekstniveau niet alles meer actueel. De evaluatie kan hier een beter zicht op geven. Bovendien zijn de landelijke ontwikkelingen op deze dossiers ook nog steeds gaande.

2.1.2. De ontwikkelingen rond de aanpassing van de Jeugdwet zijn nog niet afgerond

Veel van de toekomstige ontwikkelingen zijn gerelateerd aan de hervormingsagenda Jeugd. Aan de hervormingsagenda Jeugd is een aanpassing van de Jeugdwet gekoppeld via het wetsvoorstel 'verbetering beschikbaarheid jeugdzorg'. De besluitvorming heeft nog niet plaatsgevonden en de planning daarvan is nog onduidelijk.

2.1.3. Het vaststellen van een nieuwe visie voor eind 2024 is niet meer haalbaar, verlengen biedt soelaas

De visie is in 2021 vastgesteld met een korte doorlooptijd – met name omdat destijds voor de inkoop een nieuwe kaderstelling verwacht kon worden. Met de vaststelling van de kadernota inkoop eind 2023 is deze urgentie komen te vervallen. Zowel het proces rond de Inkoop als het proces rond de oprichting van de GR JW hebben in 2024 veel tijd en capaciteit gevraagd. Het opstellen van een nieuwe visie conform de planning bij vaststelling van de visie is daardoor niet meer haalbaar gebleken.

2.1.4. De kaders voor de inkoop jeugd en Wmo zijn recent vastgesteld in het kaderdocument inkoop

Voor de inkoop jeugd en Wmo 2025 heeft al een intensief inhoudelijk proces met de gemeenteraden plaatsgevonden, waardoor voor dit deel actualisatie van de Regiovisie niet noodzakelijk is.

2.1.5 De afspraken rond de taakverdeling regio – lokaal liggen in de statuten voor de GR JW

In 2024 is er intensief nagedacht over de governance van de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling. Deze keuzen zijn geland in de statuten voor de GR Jeugd en Wmo. Dit biedt voldoende richting voor de nabije toekomst, actualisatie van de Regiovisie op dit punt is nu niet nodig.

2.2.1 In een gezamenlijke evaluatie kan bepaald worden welke actualisatie gewenst is

Door middel van een evaluatie van de afgelopen periode zal scherper in beeld komen op welke onderdelen actualisatie nodig is en wat dat betekent voor het vervolgproces. Het kan een actualisatie op onderdelen zijn, maar ook een volledig nieuwe Regiovisie. Dit proces wordt bij het aanbieden van de evaluatie door de gemeenteraden vastgesteld in de vorm van een startnotitie. Het biedt ook de mogelijkheid om bijvoorbeeld voor de hervormingsagenda al wel eerder kaders vast te laten stellen als aanvulling op de Regiovisie (bijvoorbeeld via een addendum).

2.2.2 Tijd voor het zorgvuldig ontwikkelen van een duurzame lange termijn visie

Het vraagt tijd om gezamenlijk met, aanbieders, maatschappelijke partners, en cliënten een nieuwe koers te ontwikkelen voor de lange termijn. Hierbij is het proces net zo waardevol als het uiteindelijke document. De advisering door adviesraden vergt een aardige doorlooptijd, maar ook de gezamenlijke afstemming door de vijf gemeenteraden.

Het geeft de organisatie ook de tijd om eerst de huidige ontwikkelingen te implementeren. In 2025 ligt er een sterke focus op het implementeren van de nieuwe afspraken op het gebied van inkoop en de samenwerking tussen lokaal-regionaal. Kennis die daarbij opgebouwd wordt over het werken in de nieuwe organisatievorm kan helpen om de goede richtinggevende keuzen te maken. Ook geeft het ruimte om het te koppelen aan het gesprek over formatie en takenpakket van de GR en ontstaat een breder weegmoment voor de gemeenten over de kosten van de GR.

Daarnaast geeft het ook de mogelijkheid om de uitkomsten van het brede onderzoek dat nu in Gouda wordt uitgevoerd naar het sociaal domein als input mee te nemen in de nieuwe regiovisie.

2.2.3. Positionering gemeenteraden

Door de startnotitie voor het vervolg na de evaluatie te laten vaststellen door de huidige vijf gemeenteraden zijn zij in positie om hun controlerende rol uit te voeren. Tevens worden zij in de gelegenheid gesteld om hun kaderstellende rol uit te voeren door uitgangspunten mee te geven voor de nieuwe visie.

Door meer tijd te nemen zal de nieuwe / geactualiseerde visie pas na de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 worden vastgesteld. Dat geeft de nieuwe colleges en raden de ruimte om hier zelf nog sturing aan te geven.

3 Kanttekeningen

3.1.1 Het wetsvoorstel “verbetering beschikbaarheid jeugdzorg” vraagt om actualisatie

Op dit moment ligt er een concept wetsvoorstel ‘verbetering beschikbaarheid jeugdzorg’, waarin staat welke onderwerpen in de Regiovisie moeten staan. Onder andere een visie op wachttijden, die in de huidige Regiovisie ontbreekt. Het betreft echter nog een concept wetstekst. De VNG heeft in de reactie aan VWS verzocht om aan te sluiten bij de huidige norm voor opdrachtgeverschap, waar onze Regiovisie wel aan voldoet.

De wijziging van de Jeugdwet is onderdeel van dit wetsvoorstel: de planning ervan is nog onduidelijk: de voorbereiding is gestart.

3.1.2 De hervormingsagenda en IZA zijn nog in beweging

Op de dossiers van de hervormingsagenda en IZA zijn de landelijke ontwikkelingen nog steeds gaande. Op onderdelen zijn er daardoor wel vragen of de Regiovisie tot en met 2027 voldoende kaders biedt voor deze ontwikkelingen. De evaluatie kan hier een beter zicht op geven, nieuwe kaderstelling nu is mogelijk ook nog te vroeg.

4 Juridische- / financiële gevolgen

De activiteiten voor de evaluatie worden uitgevoerd door de GR zelf binnen de bestaande financiële kaders.

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

N.v.t.

6 Communicatie / interactiviteit

Vervolgtraject

Q2/Q3 2025: De adviesraden en gemeenteraden worden betrokken in de evaluatie. Voor de gemeenteraden wordt gedacht aan een gezamenlijke raadsledenavond.

Q4 2025: Voorstel vaststelling voor vervolg op de evaluatie door de gemeenteraden.

Burgemeester en wethouders van Gouda,
de secretaris, de burgemeester,

drs. R.C. Bakker

mr. drs. P. Verhoeve

Bijlage(n)

- Regiovisie jeugd en Wmo 2021-2024 'Samen scherper aan de wind'